

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMIKY

Teze diplomové práce

**Vývoj nákladovosti a způsoby kalkulace na vybrané
komoditě**

Vypracoval: Bc. Jan Zita

Vedoucí práce: Ing. Jiří Mach, Ph.D.

© 2015 ČZU v Praze

Vývoj nákladovosti a způsoby kalkulace na vybrané komoditě

Development of costs and methods of cost calculations in selected commodity

Souhrn

Diplomová práce se zabývá vývojem nákladovosti a způsoby kalkulace nákladů v oblasti poskytování výrobních služeb zakázkové elektroniky.

Summary

This diploma thesis identifies the development of costs and methods in selected commodity on the field of providing electronic manufacturing services.

Klíčová slova

Výrobní služby, přímé náklady, kalkulační vzorec, marže, přidaná hodnota, trh, příjmy, nákladové modely

Keywords

Production services, direct costs, calculation model, profit margin, added value, market, revenues

1 Úvod

Cílem diplomové práce je studium problematiky nákladů a kalkulace cen včetně další aplikace v praxi. Dále popsat a provést rozbor podnikových činností (aktivit) na vybraném podniku včetně způsobu stanovení technologických postupů výrobku a jednotlivých výrobních činností (výrobních operací). Za užití kalkulačního systému podniku provést stanovení kalkulace ceny na vybraných výrobcích a dále provést jejich analýzu nákladů ve sledovaném období.

Teoretická část diplomové práce je zaměřena na vymezení podstaty nákladů pro podnik. Dále se zaměřuje na popis nákladů z hlediska jejich významu, členění, druhu a závislosti na objemu prováděných výkonů pro podnik. V závěrečné části je uveden popis kalkulace nákladů včetně definování úplných a neúplných nákladů. V metodické části jsou uvedeny jednotlivé nákladové modely.

V úvodu praktické části je uveden popis vybraného podniku z hlediska podnikatelského záměru. Dále je uveden popis kalkulačního systému podniku včetně způsobu výpočtu přímých a nepřímých nákladů zahrnující výpočet zásobovacích, výrobních a správních režii. V závěru kapitoly je stanovena cena vybraných výrobků a pro každý je provedena analýza nákladů za vybrané období včetně vyhodnocení pro podnik.

V závěru je provedeno celkové zhodnocení kalkulačního systému vybraného podniku, stanovení jeho silných a slabých stránek, případná další doporučení. S ohledem na výsledky provedené analýzy nákladů vybraných výrobků, jsou pro každého z nich uvedena další doporučení.

2 Metodika a výsledky

Diplomová práce se zabývá Vývojem nákladovosti a způsoby kalkulace na vybrané komoditě. V kapitole Metodika jsou uvedeny jednotlivé kalkulační modely. Závěr kapitoly je věnován analýze bodu zvratu a výrobním průvodkám. V úvodu kapitoly Výsledky – analýza podniku je popsán vybraný podnik z hlediska podnikatelského zaměření. V další části kapitoly je způsob výpočtu sazby zásobovací, výrobní a správní režie. Pro jednotlivé nepřímé (režijní) náklady jsou vyjmenovány relevantní náklady, které vstupují do kalkulační jednice. Pro názornost byl vybrán způsob výpočtu sazby zásobovací režie, kde celkové roční režijní náklady tvoří náklady daného střediska. Rozpočtovou základnou je objem spotřebovaných materiálových položek. Výsledkem je sazba zásobovací režie, která je součástí materiálových nákladů.

Výpočet sazby zásobovací režie (ZR)

	Středisko	310 (nákup)
Celkové roční režijní náklady (bez strojů a přímé mzdy)		17 226 594 Kč
Rozpočtová základna režie		335 102 499 Kč
Vypočítaný koef. režie		5,14%
Stanovená výše zásobovací režie		5,50%

Zdroj: interní dokument

V další části kapitoly je provedena kalkulace ceny vybraných tří výrobků. Pro každý výrobek je provedena nákladová analýza za sledované období. Součástí nákladové analýzy je také vyhodnocení. Pro názornost je uveden výpočet ceny Produktu I.

Kalkulace ceny

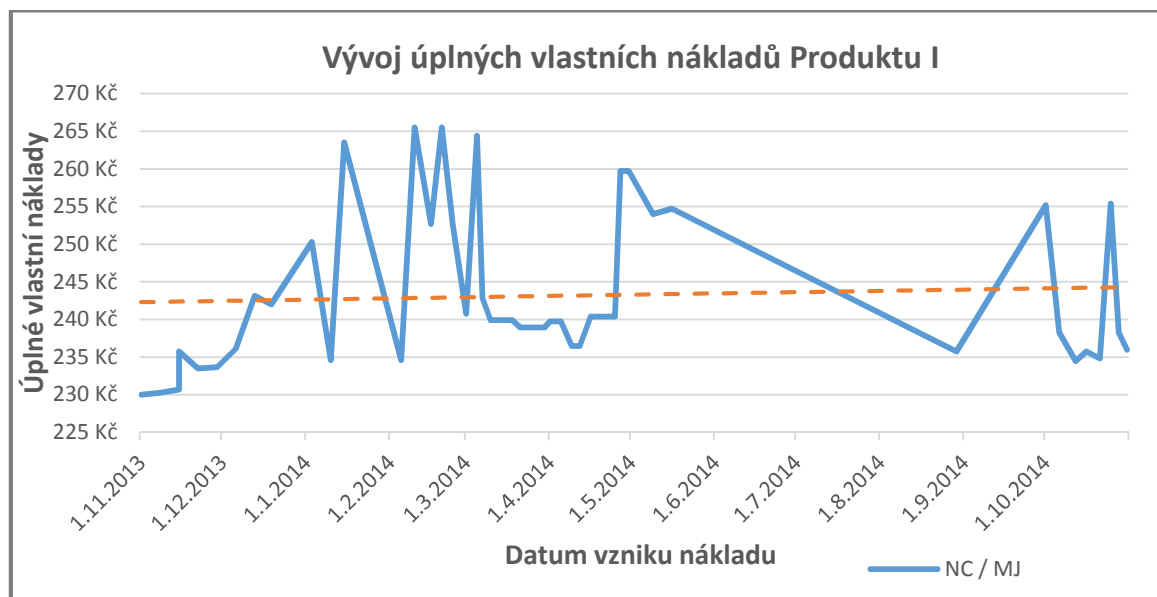
				CZK/EUR	24,50
		Náklad	Sazba	Kč/ks	EUR/ks
Mat.	Materiálové náklady	180,60	7,4%	194,00	7,92
St	Náklady na strojní výrobu	10,36		11,00	0,45
Mz	Náklady na ruční výrobu	1,80		2,00	0,08

Kalkulace ceny

				CZK/EUR	24,50
		Náklad	Sazba	Kč/ks	EUR/ks
VR	Výrobní režie		50,0%	6,50	0,27
VN	Výrobní náklady	200,88		213,50	8,71
SR	Správní režie (na VN)		20,0%	42,70	1,74
ÚVN	Úplné vlastní náklady			256,20	10,46
Zisk	Kalkulovaný zisk (z ÚVN)		25,0%	64,05	2,61
	Cena vypočtená			320,25	13,07
Cena	Prodejní cena			320,25	13,07

Zdroj: vlastní zpracování

V další části je zachycen vývoj úplných vlastních nákladů Produktu I za sledované období. Výsledky provedených analýz zaznamenaly mírný nárůst ÚVN, které bylo zapříčiněno navýšením materiálových vstupů. Důvodem navýšení byl vývoj kurzu CZK/EUR ve sledovaném období, který zaznamenal oslabení české koruny. Většina materiálů je nakupována právě v této měně a to mělo za následek nárůst ÚVN.

3 Diskuze a závěr

V kapitole Diskuze a závěr je provedeno závěrečné zhodnocení zjištěných výsledků. Výsledky provedených nákladových analýz jsou ve všech případech více než uspokojivé a společnost ve sledovaném období dosahovala vyšších zisků, než původně plánovala (kalkulovala v době stanovení ceny). Současně s tím jsou uvedeny aspekty, které přispívají k dosažení těchto výsledků. Například se jedná o dobrou přípravnou práci v oblasti tvorby technologických postupů, dobře oceněné materiálové vstupy, způsob kalkulace ceny, apod. Zároveň je vymezen prostor pro zlepšení, který by podniku umožnil lépe a rychleji reagovat na měnící se požadavky trhu.

V závěru práce je uvedeno několik prognóz pro rok 2015 a 2016. Například dle ČNB by měl meziroční růst reálného HDP pro rok 2015 činit 2,6% a pro rok 2016 odpovídat růstu ve výši 3,0%. Také vývoj úrokových sazeb 3M PRIBOR je prognózován ve výši 0,3%. Zveřejněné prognózy ČNB pro nadcházející období jsou pro podnikatelské prostředí příznivé a lze očekávat mírně vzrůstající trend ekonomiky. Ministerstvo průmyslu a obchodu ve svém dokumentu Analýza vývoje ekonomiky ČR za 2. čtvrtletí 2014 uvádí nárůst v oblasti výroby elektrických zařízení. Tyto prognózy jsou pro podnik pozitivní a zvyšují sebevědomí managementu v oblasti řízení podniku.

4 Seznam literatury

- [1] MACÍK, Karel, Alice PICKOVÁ a Miroslav VOJTÍŠEK. *Jak kalkulovat podnikové náklady*. 1. vyd. Ostrava: Montanex, 1994, 125 s. ISBN 80-85780-16-X.
- [2] PETEROVÁ, Jarmila, Dana ŽÍDKOVÁ a Miroslav VOJTÍŠEK. *Kalkulace nákladů a cen*. Vyd. 1. Praha: Credit, 2002, 89, [14] s. ISBN 80-213-0931-8.
- [3] FIBÍROVÁ, Jana, Dana ŽÍDKOVÁ a Miroslav VOJTÍŠEK. *Nákladové a manažerské účetnictví*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 420 s. ISBN 978-80-7357-299-0.
- [4] KRÁL, Bohumil, Dana ŽÍDKOVÁ a Miroslav VOJTÍŠEK. *Manažerské účetnictví*. 2 rozš. vyd. Praha: Management Press, 2006, 622 s. ISBN 978-80-7261-141-6.
- [5] FIBÍROVÁ, Jana, Libuše ŠOLJAKOVÁ a Jaroslav WAGNER. *Manažerské účetnictví: nástroje a metody*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 391 s. ISBN 978-80-735-7712-4.
- [6] HRADECKÝ, Mojmír. *Kalkulace pro podnikatele*. 1. vyd. Praha: Prospektum, 2003. 153 s. ISBN 80-7175-119-7.
- [7] BUCHTA, Miroslav. *Manažerská ekonomika*. Vyd. 3., Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. 191 s. Properita firmy. ISBN 80-7194-726-1.
- [8] KOŽENÁ, Marcela. *Podniková ekonomika*. Vyd. 3. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2012. 115 s. ISBN 978-80-7395-482-6.